

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST — REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERIE
VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

[C – 2006/31582]

Omzendbrief met betrekking tot de wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van toelagen verleend door de gemeenten

Aan de Dames en Heren Burgemeesters en Schepenen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Geachte Dames en Heren Burgemeesters,

De toelagen verleend door de gemeenten zijn onderworpen aan toekennings- en aanwendingsvoorwaarden, waarvan de controle geregeld wordt door de wet van 14 november 1983. Hieronder herinneren wij u aan de bepalingen van deze wet :

1) Om welke toelagen gaat het ?

Deze wet is van toepassing op alle toelagen verleend door :

1. de provincies;
  2. de gemeenten;
  3. de instellingen van provinciaal belang die rechtspersoonlijkheid bezitten;
  4. de instellingen van gemeentelijk belang die rechtspersoonlijkheid bezitten;
  5. de agglomeraties;
  6. de federaties van gemeenten;
  7. de commissies voor de cultuur;
  8. de verenigingen van provincies;
  9. de verenigingen van gemeenten;
- maar ook
10. de rechtstreeks of onrechtstreeks door één van voornoemde verstrekkers gesubsidieerde rechtspersonen of natuurlijke personen.

Onder "toelage" dient te worden verstaan elke tegemoetkoming, elk voordeel of elke hulp, ongeacht de vorm of de benaming ervan, met inbegrip van de zonder interest verleende terugvorderbare voorschotten, toegekend ter bevordering van voor het algemeen belang dienstige activiteiten, behalve prijzen verleend aan geleerden en kunstenaars voor hun werken.

2) Na te leven verplichtingen en regels

Iedere trekker van een toelage moet

- de toelage gebruiken voor het doel waarvoor zij is toegekend;
- het gebruik ervan rechtvaardigen, tenzij hij er door of krachtens de wet van vrijgesteld is.

Indien de trekker een rechtspersoon is, moet hij de verstrekker jaarlijks volgende documenten bezorgen, behalve indien de toelage luidens een wettelijke bepaling verplicht ten laste van de begroting van de verstrekker is :

- zijn balans & rekeningen;
- een verslag inzake beheer en financiële toestand.

Elke rechtspersoon die een toelage aanvraagt, moet voornoemde documenten bij zijn aanvraag voegen.

3) Vormvereisten

Een beslissing tot verlening van een toelage moet melding maken van :

- de aard van de toelage;
- de omvang ervan;

MINISTERE
DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

[C – 2006/31582]

Circulaire relative à la loi du 14 novembre 1983 relative au contrôle de l'octroi et de l'emploi des subventions accordées par les communes

A Mesdames et Messieurs les Bourgmestres et Echevins de la Région de Bruxelles-Capitale,

Mesdames et Messieurs les Bourgmestres,

Les subventions accordées par les communes répondent à des conditions d'octroi et d'emploi, dont le contrôle a été défini dans la loi du 14 novembre 1983. Nous vous la rappelons ici :

1) De quelles subventions s'agit-il ?

Cette loi s'applique à toutes les subventions accordées par :

1. les provinces;
  2. les communes;
  3. les établissements d'intérêt provincial dotés de la personnalité juridique;
  4. les établissements d'intérêt communal dotés de la personnalité juridique;
  5. les agglomérations;
  6. les fédérations de communes;
  7. les commissions de la culture;
  8. les associations de province;
  9. les associations de communes;
- mais aussi
10. les personnes morales ou physiques subventionnées directement ou indirectement par l'un de ces dispensateurs.

Par "subvention", on entend toute contribution, tout avantage, toute aide, quelles qu'en soient la forme ou la dénomination en ce compris les avances de fonds récupérables consenties sans intérêts, octroyées en vue de promouvoir des activités utiles à l'intérêt général, sauf les prix décernés aux savants et aux artistes pour leurs œuvres.

2) Les obligations et les règles à suivre

Le bénéficiaire d'une subvention doit

- l'utiliser aux fins pour lesquelles elle a été octroyée;
- justifier son emploi, à moins d'en être dispensé par la loi ou en vertu de celle-ci.

S'il s'agit d'une personne morale bénéficiaire d'une subvention et sauf lorsqu'une disposition légale met obligatoirement une subvention à charge du budget du dispensateur, elle doit fournir, chaque année, à son dispensateur :

- ses bilan & comptes;
- un rapport de gestion et de situation financière.

Ces mêmes pièces doivent être jointes à toute demande d'une personne morale demandant à bénéficier d'une subvention.

3) Les formes

Une décision d'octroi de subvention doit en préciser :

- la nature;
- l'étendue;

- de aanwendingsvoorwaarden;
- de verantwoording die van de toelagetrekker geëist wordt;
- de termijnen waarbinnen de verantwoording overgelegd dient te worden.

4) Controle

De verstrekker mag ter plaatse de aanwending van de verleende toelage doen controleren. Wanneer de trekker de toelage heeft ontvangen van een natuurlijke of een rechtspersoon die ze zelf heeft ontvangen van een van de verstrekkers 1 tot 9, behouden laatstgenoemden het recht controle uit te oefenen.

5) Maatregelen

Terugbetaling

Onverminderd de ontbindende bepalingen waaraan de toelage is onderworpen, is de toelagetrekker gehouden de toelage terug te betalen :

- als hij de toelage niet aanwendt voor het doel waarvoor zij hem werd toegekend;
- als hij de vereiste verantwoordingen niet verstrekt;
- als hij zich verzet tegen de uitoefening van de controle.

Enkel het niet-verantwoord gedeelte van de toelage moet terugbetaald worden.

Het verhalen van de terugbetaling van de terugvorderbare toelagen kan bij dwangbevel gebeuren door de publiekrechtelijke rechtspersonen die bevoegd zijn tot het heffen van directe belastingen.

Het dwangbevel wordt uitgegeven door de rekenplichtige die met de terugvordering is belast.

Het wordt uitvoerbaar verklaard door de administratieve overheid die bevoegd is om het kohier van de respectieve directe belastingen van die publiekrechtelijke rechtspersonen uitvoerbaar te verklaren.

Opschorting van toekenning van toelage

De toekenning van toelagen wordt opgeschort zolang :

- de verantwoordingen voor de reeds verstrekte toelagen ontbreken;
- of zolang de toelagetrekker zich verzet tegen de uitoefening van de controle.

Indien de toelage in tranches uitgekeerd wordt, wordt elke toegekende tranche voor de toepassing van dit artikel als een afzonderlijke toelage beschouwd.

6) Uitzonderingen

Deze wet is niet van toepassing op toelagen van minder dan € 1.250, tenzij de verstrekker de in de wet voorgeschreven verplichtingen geheel of gedeeltelijk oplegt aan de trekker.

Omgekeerd kan de verstrekker voor toelagen van meer dan € 1.250 maar minder dan € 25.000 de trekker geheel of gedeeltelijk vrijstellen van de in de wet voorgeschreven verplichtingen.

De wettelijke bepalingen betreffende de aanwending van de toelage voor de doeleinden waarvoor ze is toegekend, de verantwoording van de aanwending en de terugbetaling indien de toelage niet aangewend wordt voor de doeleinden waarvoor ze toegekend werd, gelden in elk geval voor alle toelagen.

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President
van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
Ch. PICQUE

- les conditions d'utilisation;
- prévoir les justifications exigées du bénéficiaire;
- les délais pour produire ces justifications.

4) Le contrôle

Le dispensateur peut faire procéder sur place au contrôle de l'emploi de la subvention accordée. Lorsque le bénéficiaire a reçu la subvention d'une personne physique ou morale qui la tenait elle-même d'un des dispensateurs 1 à 9, ces derniers gardent le droit d'exercer leur contrôle.

5) Les mesures

La restitution

Sans préjudice des conditions résolutoires auxquelles la subvention est soumise, le bénéficiaire doit restituer la subvention :

- lorsqu'il ne l'utilise pas aux fins en vue desquelles elle lui a été accordée;
- lorsqu'il ne fournit pas les justifications exigées;
- lorsqu'il s'oppose au contrôle.

Seule la partie de la subvention non justifiée doit être restituée.

Pour recouvrer les subventions sujettes à restitution, une contrainte peut être exercée par les personnes morales de droit public qui ont le pouvoir d'établir des impositions directes.

C'est le comptable chargé du recouvrement qui décerne la contrainte.

C'est l'autorité administrative habilitée à rendre exécutoire le rôle des impositions directes respectives desdites personnes morales de droit public qui rend la contrainte exécutoire.

Sursis à l'octroi des subventions

Il est sursis à l'octroi de subventions aussi longtemps que :

- les justifications manquent pour les subventions déjà reçues;
- ou si le bénéficiaire refuse de se soumettre au contrôle.

Dans le cas d'un fractionnement des subventions, chaque fraction est considérée comme une subvention distincte pour l'application du présent article.

6) Les exceptions

Pour les subventions inférieures à € 1.250, cette loi ne s'applique pas sauf si le dispensateur exige du bénéficiaire tout ou partie de ces obligations.

Pour les subventions supérieures à € 1.250 mais inférieures à € 25.000, le dispensateur peut, à l'inverse, exonérer le bénéficiaire de tout ou partie des ces obligations.

Les dispositions légales concernant l'utilisation aux fins d'octroi, la justification de son emploi et sa restitution lorsque la subvention n'est pas utilisée aux fins en vue desquelles elle était allouée, sont en tout cas applicables pour chaque subvention.

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

Le Ministre-Président
du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,
Ch. PICQUE